

15.9.2016 Dnro 420 /D.a.2/2016

Liikenne ja viestintäministeriö

kirjaamo@lvm.fi, tomi.lindholm@lvm.fi

Asia: Saamelaiskäräjien lausunto arviomuistiosta postilain muuttamisesta

Viite: Lausuntopyyntö 1.8.2016 LVM/1024/03/2015

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää lausumaan arviomuistiossa esitetyistä ratkaisuvaihtoehdoista, mahdollisesti uusista ratkaisuvaihtoehdoista ja muista mahdollisista postilain muutostarpeista, joita arviomuistiossa ei ole tuotu esille. Arviomuistioon on kirjattu sidosryhmiltä saatujen lausuntojen perusteella asiakokonaisuudet.

Saamelaiskäräjät painottaa, että postipalvelun toimet tulee järjestää asianmukaisesti myös syrjäisillä alueilla ja siten, että asiakkaalle ei aiheudu lisäkustannuksia, kohtuuttomia asiointimatkoja tai muuta vahinkoa.

Saamelaiskäräjät pitää tärkeänä, että postilain uudistuksessa saamelaisten kielelliset oikeudet postipalveluissa turvataan ja voimassa olevan postilain (415/2011) yleispalvelun sisältö ja yleispalveluvelvoite pidetään nykyisellä tasolla. Saamelaisten kielelliset oikeudet ovat saamelaisten perusoikeuksia (PeL 17.3 §, 121.4 §), jotka toimeenpannaan saamen kielilaille (1086/2003). Kielellisten oikeuksien turvaaminen sisältyy jo voimassa olevaan postilakiin (415/2011, 20 §) ja oikeudet tulee turvata myös postilain uudistuksessa.

Saamelaiskäräjät pitää tärkeänä, että uudistuksen myötä saamelaisten kotiseutualueen eri alueiden postipalvelujen tasoa ei heikennetä entisestään. Saamelaiskäräjät näkee, että postin viisipäiväisen jakelun turvaaminen on otettava postilain uudistamisen tavoitteeksi. Saamelaiskäräjät arvioi, että postin jakelun kolmipäiväisyyteen siirtyminen aiheuttaa haittoja saamelaisten kotiseutualueella, jossa ihmiset asuvat syrjäisillä alueilla pitkien välimatkojen päässä kuntakeskuksista. Kolmipäiväisen jakelun seurauksena kiireellistä jakelua vaativien kirjeiden jakamisen viivästys aiheuttaa ihmisille haittoja ja suoranaista vahinkoa.

Saamelaiskäräjien omaa toimintaa säätelee laki saamelaiskäräjistä (974/1995). Kyseisen lain mukaan Saamelaiskäräjien edustuksellisen elimen valinta tapahtuu vaaleilla, jotka järjestetään pääosin postin välityksellä. Myös edellä mainitun toiminnan vuoksi postin asema ja jakelu ja muutoin postin viivytyksetön kulku ovat keskeisessä ja tärkeässä asemassa saamelaisväestön kannalta.

Saamelaiskäräjät painottaa, että jakelupäivien leikkaaminen heikentää kansalaisten asuinpaikasta riippumatonta tasaveroista tiedonsaantimahdollisuutta ja se kohdistuu nimenomaan syrjäisillä alueilla asuviin ihmisiin. Kaikilla ihmisillä ja erityisesti vanhemmalla väestöllä ei ole mahdollisuutta erinäisistä syistä käyttää sähköisiä palvelumuotoja. Toisaalta taas huonot tietoliikenneyhteydet rajoittavat sähköisten välineiden käyttöä syrjäseudulla. Syrjäisten kylien ihmiset, erityisesti vanhempi väestö, jotka ovat sanomalehtien uutisoinnin ja ilmoitusten varassa, jäävät uutispimentoon saadessaan sanomalehtiä vasta useiden päivien kuluttua, jolloin uutinen tai jokin virallinen ilmoitus on vanhentunut.

15.9.2016 Dnro 420 /D.a.2/2016

Saamelaiskäräjät pitää tärkeänä, että postilain uudistuksessa saamelaisten kotiseutualueen kaikissa osissa turvataan päivittäiset postipalvelut, ihmisten yhdenvertainen kohtelu postipalveluiden saamisessa sekä saamelaisten kielelliset oikeudet.

Yleispalveluun sisältyy yleispalvelun tarjoajan toimipisteet. Sen mukaan yleispalvelun tarjoajan on ylläpidettävä toimipisteitä, joista yleispalveluun kuuluvat tuotteet ja palvelut ovat saatavilla. Toimipisteet on sijoitettava siten, että yleispalvelun käyttäjät voivat asioida toimipisteessä kohtuullisen matkan päässä vakituisesta asunnostaan. Toimipisteiden sijaintia ja kohtuullista matkaa määriteltäessä on otettava huomioon alueen väestötiheys ja pinta-ala, alueella ilmenevät asiointitarpeet, palveluiden sijainti yleensä ja muut paikalliset olosuhteet sekä uusien postipalvelumuotojen kehittyminen.

Saamelaisten kotiseutualueella asiamiespostien määrän tulee pitää vähintään nykyisellä tasolla. Nykyisellä asiamiespostiverkostolla pystytään kohtalaisesti hoitamaan yleispalveluvelvoite ja tarjoamaan postipalveluja syrjäisillä alueilla. Saamelaiskäräjät pitää tärkeänä, että saamelaisten kotiseutualueella postipalvelut turvataan saman laatusina ihmisten asuinpaikasta riippumatta, postin jakelun ja keräilyn tulee tapahtua joka arkipäivä. Syrjäisistä asuinpaikoista huolimatta ihmisten saamien postipalvelujen hinnoittelujen tulee olla tasoltaan samanlaisia kuin kuntakeskuksissa ja taajamissa asuvien. Ihmisten yhdenvertaisuuden näkökulmasta saamelaisten kotiseutualueella postipalveluja ei voida korvata sähköisillä postipalveluilla, koska internet-yhteydet eivät ole kaikilla alueilla toimivia eikä kaikilla ihmisillä, ja varsinkaan kaikilla iäkkäillä ihmisillä, ole mahdollisuutta käyttää sähköisiä palveluja.

Saamelaisten kotiseutualue käsittää Inarin, Utsjoen ja Enontekiön kuntien alueen sekä Sodankylän kunnan Lapin paliskunnan alueen. Saamelaisten kotiseutualueella toimii 10 asiamiespostia, jotka sijaitsevat kunta- ja kyläkeskuksissa. Saamelaisten kotiseutualueella etäisyydet kuntakeskuksista syrjäkyliin ovat pitkiä, pisimmillään 145 km. Syrjäkyllä asuu paljon iäkkäitä henkilöitä, joilla ei ole omaa autoa ja asioimiskuljetus mahdollistaa matkustamisen kerran viikossa kunta- tai kyläkeskukseen. Saamelaisten kotiseutualueen moneen syrjäiseen kylään ei liikennöi yleisiä kulkuneuvoja ollenkaan. Pitkät matkat ovat kohtuuttomia ja hankaloittavat erityisesti iäkkäiden, liikuntarajoitteisten ja autoa omistamattomien asukkaiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia saada postipalveluja ja siten ihmiset joutuvat eriarvoiseen asemaan.

Arviomuistioon sisältyy muut erinäiset kysymykset -osio. Tämä koskee voimassa olevan lain 43 §:ä. Saamelaiskäräjien mielestä henkilökohtaisista erityistarpeista tapahtuvan poikkeavan jakelun edellytyksiä ei tulisi muuttaa, vaan säännös tulisi säilyttää nykyisen sisältöisenä. Säännöksen muuttaminen lisää esimerkiksi vanhusten tai liikuntaesteisten rasiotta hankkia ja toimittaa todistus omasta esteellisyydestään. Näille erityisryhmille asiointi toimipisteissä ja sähköisten palveluiden käyttö voi olla haastavaa tai jopa mahdotonta. Todistuksen saaminen edellyttäisi myös käyntiä lääkärin tms. tahon vastaanotolla ja välttämättä yksi käynti ei riitä, mikä kuormittaisi kyseessä olevaa henkilöä edelleen.

SÁMEDIGGI
SÁMITIGGE
SÁÁ'MTE'ĢĢ
SAAMELAISKÄRÄJÄT

LAUSUNTO

3 (3)

15.9.2016 Dnro 420 /D.a.2/2016

Tiina Sanila-Aikio

Puheenjohtaja

Siiri Jomppanen

Saamen kieliturvasihtööri

(Puheenjohtaja päätti lausunnosta 15.9.2016)